

Θανάσης: Ονειροπόλος τρελός, ένα χαρούμενο παιδί

Γιώργος Κτενάς

Η κανονικότητα στις άμεστες κοινωνίες θέλει τον πολίτη υποβαθμισμένο σε μονάδα κατανάλωσης, να αδυνατεί να συγκροτήσει ένα εκκοινωνισμένο Εγώ. Να μην είναι ολοκληρωμένο άτομο αλλά να παραμένει λειψό και μίζερο, αφού δεν πραγματώνεται μέσα στην κοινωνία. Πρόκειται για το ανθρωπολογικό μοντέλο που συναντάμε σε μεγάλο βαθμό στην Ελλάδα και όπου αλλού κυριαρχεί αυτό που το αστικό καθεστώς χαρακτηρίζει οικονομική κρίση. Μήπως όμως της υπερσυσώρευσης κεφαλαίων (-αυτό ονομάστηκε οικονομική, καπιταλιστική κρίση), προηγήθηκε η κρίση πολιτισμού;

Κι ένα ερώτημα: Μπορεί ένας πολιτισμένος λαός να έχει οικονομικά προβλήματα;

Ένας σίγουρος τρόπος για να αντιπαρατεθούμε στα ίσια με την κρίση πολιτισμού, που προηγείται της οικονομικής, είναι να παραμείνουμε δημιουργικοί. Να μην αφήσουμε τις ζωές μας στις δαγκάνες αιτίου και αιτιατού, αποζητώντας αποτέλεσμα στις πράξεις. Αλλά να δρούμε ως συνδημιουργοί του κοινωνικού, χωρίς να υποτασσόμαστε σε μία γενική ιδέα. Γιατί το κοινωνικό είναι και πολιτικό και θα πρέπει να το αντιλαμβανόμαστε ως τέτοιο. Η πράξη προηγείται του λόγου, άρα η πράξη είναι που προηγείται και διαμορφώνει τελικά τη θεωρία. Για αυτό κάθε κίνησή μας, κάθε απόφαση σε επίπεδο καθημερινής μικροκλίμακας, αποτελεί πολιτική παρέμβαση, πολιτική πράξη. Διαφορετικά ζούμε στο κενό και το αναπαράγουμε.

Κι εδώ χρειάζεται η αναφορά στους ανθρώπους που ο καμπτήρας των θελήσεων είναι τρελός και τους δίνει θέληση περίσσεια, για να εκφράσουν τη χαρά και τον πόνο. Όχι μόνο τον δικό τους, αλλά και εκείνων για τους οποίους γράφουν αντ' αυτού, στη βάση

της διαχείρισης του συναισθήματος ολόκληρης της κοινωνίας. Όσων μπορούν να διαχειριστούν το άγχος του συναισθήματός της. Οι αληθινοί δημιουργοί, οι πραγματικοί καλλιτέχνες. Που έχουν γνωρίσει τη χαρά της συνδημιουργίας και δεν μπορούν να απαρνηθούν αυτή την απόλαυση.

Όπως είναι ο Θανάσης Παπακωνσταντίνου, από τους κύριους εκφραστές της απεύθυνση μιας ολόκληρης γενιάς και πολλών ακόμα που θα ακολουθήσουν. Ένας ονειροπόλος ποιητής, για να θυμηθούμε λίγο τον Φρόιντ, που σε κάθε εργασία του δημιουργεί έναν φανταστικό κόσμο που τον παίρνει στα σοβαρά, προκειμένου να γεμίσει ενέργεια η ψυχή. Όπως θα έκανε ένα χαρούμενο παιδί, που θέλει να συνεχίσει να παίζει. Γιατί αντίθετο του παιχνιδιού δεν είναι η σοβαρότητα, αλλά η πραγματικότητα.

Και ο Θανάσης Παπακωνσταντίνου δημιουργεί μια υπερπραγματικότητα στις εργασίες του, που ακροπατεί στον υπερρεαλισμό και σε κάθε περίπτωση υπερβαίνει τη σημερινή θλιβερή πραγματικότητα.

Σε αυτό το πλαίσιο κινείται και η τελευταία δισκογραφική παρουσία του, **«Με στόμα που γελά»**, με τη σύμπραξη του Σωκράτη Μάλαμα που κυριαρχεί ερμηνευτικά. Καλεί τον ακροατή στο γνωστό μαγευτικό ταξίδι των στίχων και τον πρωτογονισμό της μελωδίας του. Ακόμα κι αν δεν έτυχε να ακούσετε το αποτέλεσμα στο ραδιόφωνο, αφού δεν ακολουθεί τη ρηχή και εύπεπτη συνταγή της μαζικής μουσικής βιομηχανίας, αξίζει να το αναζητήσετε με άλλον τρόπο.

Εγχείρημα που βάζει φουρνέλο στα θεμέλια της νεωτερικότητας και του κυρίαρχου κοσμοειδώλου. Παρακαταθήκη για τον έρωτα, τη ζωή, τον θάνατο, τις σχέσεις εξουσίας. Πόσοι δημιουργοί αγγίζουν αυτό το εύρος της θεματολογίας στην συνολοταυτιστική πλαίσιακή αναφορά ενός concept album και όχι στην αποσπασματικότητα ενός τραγουδιού;

Οι κυρίαρχες δομές καταρρέουν μπροστά στις μορφές αναπάραστασης που προκύπτουν από εργασίες όπως αυτή του Θανάση

Παπακωνσταντίνου, θυμίζοντας τα πρωινά που ανοίγουν οι κουρτίνες σε σκοτεινά δωμάτια και μπαίνει το χέρι αμέσως μπροστά από τα μάτια. Όποιος το βγάλει από εκεί, θα δει αμέσως τον ήλιο. Αλλά δεν μπορούν να το κάνουν όλοι.